
Op de wetenschapspagina wordt door een onderzoeker / geestelijk verzorger in het kort een impressie gegeven van lopend onderzoek: het onderliggende probleem, vraagstelling, methode van onderzoek en belang voor het werkveld van geestelijke verzorging.

De binnenkant van het ambt

Een Grounded Theory onderzoek naar de ambtsbeleving en levensbeschouwelijke identiteit van protestantse pastores in zorginstellingen

Het onderzoek richt zich op de ambtsbeleving en de levensbeschouwelijke identiteit van protestantse pastores in zorginstellingen. De onderzoeksvraag luidt: Hoe beleven zij hun ambt en levensbeschouwelijke identiteit? Met dat doel voor ogen zijn met 23 predikanten / geestelijk verzorgers werkzaam in de zorg interviews gehouden, gespreid over werkvelden, gender en in leeftijd.

Het ambt van predikant is een institutioneel gegeven maar het ambt vereist een persoonlijk perspectief, waar bij traditie en gemeenschap een rol spelen. De beroepsvereniging en de Protestantse Kerk in Nederland geven weliswaar de kaders aan waarbinnen predikanten / geestelijk verzorgers werkzaam in de zorg geacht worden te opereren, maar deze krijgen toch pas betekenis als men daarbinnen zelf positie kiest. Om het belang van een persoonlijk perspectief duidelijk te maken wordt gebruik gemaakt van de identiteitstheorie van Paul Ricoeur. Diens ideeën over identiteitsvorming – zowel over persoonlijke identiteit als over institutionele identiteit – blijken voor dit doel zeer toepasselijk.

Tegen de boven beschreven achtergrond is het empirisch onderzoek verricht dat het hart vormt van het onderzoek. De interviews zijn geanalyseerd aan de hand van de klassieke Grounded Theory van Glaser, een methode die bij uitstek geschikt is om de ervaren werkelijkheid op het spoor te komen en te verklaren. De methodische richtlijnen van Glaser zorgen ervoor dat de gefundeerde theorie niet blijft steken in descriptie maar daadwerkelijk een nieuw theoretisch inzicht oplevert. Zo wordt zichtbaar wat er in het veld van de geestelijke verzorging in de zorg met de ambtsbeleving van predikanten / geestelijk verzorgers gebeurt en ook waarom dat zo verloopt. De empirische gegevens werden vervolgens in dialoog gebracht met literatuur op het gebied van de praktische theologie, het vakgebied van de geestelijke verzorging, en met de inzichten van Paul Ricoeur.

Het feit dat een steeds grotere groep collega geestelijk verzorgers het werkveld van de zorg betreedt zonder ambtelijke binding maakt de noodzaak van reflectie op de ervaren betekenis van het ambt en de wijze waarop dat doorwerkt in de praktijk van het werk, urgent. Reflectie over de inhoudelijke betekenis van het ambt is daarom geen achterhoedegevecht maar een front battle.

Het onderzoek wordt begeleid door prof. dr. Gerrit Immink. Co-promotores zijn dr. Theo Pleizier (methodologie) en dr. Wim Smeets (vakgebied geestelijke verzorging). Het onderzoek verkeert in de eindfase. De promotie is te verwachten rond april, mei 2017.

Richart Huijzer (richart.huijzer@radboudumc.nl) is geestelijk verzorger en waarnemend hoofd van de Dienst Geestelijke Verzorging en Pastoraat van het Radboudumc in Nijmegen